

**Методичні рекомендації щодо проведення III етапу та
підготовки до IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з
інформаційних технологій у 2023/2024 навчальному році**

У 2023/2024 навчальному році Всеукраїнські учнівські олімпіади з навчальних предметів проходять на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 31.10.2023 № 1330 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад та турнірів з навчальних предметів у 2023/2024 навчальному році» відповідно до якого на Національний центр «Мала академія наук України» покладається організаційно-методичне забезпечення проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2023/2024 навчальному році, а також організацію та координацію проведення IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад. Нормативно-правовим документом, що визначає зміст та технологію проведення Всеукраїнських олімпіад, є Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт та конкурси фахової майстерності, затверджене наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1099 від 22.09.2011 та зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2011 року за № 1318/20056 (далі – Положення), із змінами.

III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій проводиться відповідно до Положення, яким визначено процедуру та логіку підготовки завдань, структуру, технологію проведення учнівських олімпіад.

У 2023/2024 навчальному році III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій може відбуватись за одним з двох варіантів:

за єдиними завданнями 10 лютого 2024 року;

за власними завданнями обласних оргкомітетів у дати визначені ними.

Рішення щодо процедури та формату проведення III етапу Всеукраїнської олімпіади з інформаційних технологій у 2023/2024 навчальному році приймає відповідний обласний оргкомітет керуючись, зокрема, міркуваннями безпеки учасників змагань.

Відповідно до вимог пункту 3.2. Положення, учні беруть участь у олімпіадах у складі команд сформованих відповідно до адміністративно-територіального підпорядкування Україні закладів освіти, у яких вони навчаються. В умовах дії воєнного стану коли велика кількість дітей шкільного віку вимушені перебувати поза місцем постійного проживання або за кордоном,

відповідні оргкомітети Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів мають вживати усіх можливих заходів, щоб забезпечити учням закладів освіти України, незалежно від форми власності, можливість взяти участь в усіх відповідних етапах змагань, як це передбачено чинним Положенням.

Олімпіаду доцільно проводити на комп'ютерах із операційними системами MS Windows 10, MS Windows 11.

Оргкомітет олімпіади під час проведення змагань в очному формі має забезпечити неможливість взаємодії учасників олімпіади з використанням мережевих технологій, в тому числі і бездротових, а також унеможливити перегляд зображення на моніторах інших учасників шляхом відповідного розташування робочих місць чи використання тимчасових перегородок між робочими місцями. Бажано, на час проведення практичного туру олімпіади, апаратно відімкнути локальну мережу від комп'ютерів учасників, якщо вона не використовується для здачі робіт учасників під час туру та вжити заходів, що унеможливляють обмін даними між учасниками олімпіади. Учасникам олімпіади забороняється користуватися допоміжними друкованими або рукописними матеріалами, засобами комунікації (Інтернет, мобільні телефони, електронні носії інформації тощо).

В разі неможливості проведення олімпіади в очній формі регіональний оргкомітет прописує для учасників правила дотримання вимог академічної доброчесності та технічні дії їх забезпечення.

Учасники олімпіади повинні мати змогу поставити запитання стосовно умов завдань регіональному журі. Цю можливість учасники мають виключно у письмовому вигляді (в разі онлайн роботи – текст запитання у визначеному регіональним оргкомітетом онлайн-каналі для запитань). Запитання, що ставить учасник, повинні передбачати відповідь «Так» або «Ні». У випадках, коли запитання сформульоване таким чином, що на нього не можна відповісти «Так» або «Ні», відповідь міститься в умові завдання, запитання стосується розв'язку завдання, термінології програмних засобів, які використовуються для виконання олімпіадного завдання, член журі повинен відповідати: «Без коментарів».

Бажано, щоб на запитання, які стосуються певного завдання, відповідав один член журі. У такому випадку учасники отримують однакові відповіді на однакові запитання. Відповідь на питання учасника надається членом журі письмово.

Якщо учасники знайдуть помилку або двозначність у формулюванні завдання, тоді до тексту завдання необхідно внести правку та своєчасно оголосити про неї усім учасникам.

Організація III етапу олімпіади

Олімпіада може проводитися у 1 або 2 тури: в залежності від можливостей регіонів в умовах воєнного стану

I тур – комплексне, інтегроване завдання на використання інформаційних технологій, що вивчаються в курсі «Інформатика» (крім програмування, в тому числі програмування на VBA).

II тур – тестування та виконання завдань на використання інформаційних технологій, що вивчаються в курсі «Інформатика» (крім програмування, в тому числі програмування на VBA) не обов'язково пов'язаних тематично.

Пропонуємо такі варіанти проведення III етапу олімпіади:

1. Провести I тур 10 лютого 2024 року за єдиними завданнями, що будуть розроблені авторським колективом Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій та надіслані у архівному файлі захищеному паролем на електронні адреси регіональних оргкомітетів 9 лютого 2024 року о 9:00 (завдання I туру), а також розміщені на вказаному заздалегідь ресурсі. Пароль на завдання I туру буде надіслано на електронні адреси регіональних оргкомітетів 10 лютого 2024 року о 9:00, попередні критерії оцінювання та розподіл балів по кожному критерію буде надіслано о 12:00. II тур (в разі проведення) провести самостійно за власними завданнями та у визначений регіональним оргкомітетом день.

2. Обидва тури олімпіади проводити самостійно за власними завданнями та у визначені оргкомітетом дати.

Особливості олімпіади за єдиними завданнями

Завдання олімпіади розраховані на виконання у середовищі Office 365 (інстальований на ПК)

Заявки на проведення III етапу олімпіади за єдиними завданнями необхідно надіслати до 23 січня 2024 р. на електронні адреси:

olimp@man.gov.ua, відділ супроводу олімпіад Національного центру «Мала академія наук України»;

kuzichev@oit.dp.ua, Кузічеву М.М., голові авторського колективу Всеукраїнської олімпіади з інформаційних технологій, консультанту з інформатичної галузі КУ «ЦПР «Освітня траєкторія» Дніпровської міської ради (096-977-0-999).

Також необхідно заповнити форму про відповідальних за проведення III етапу Всеукраїнської олімпіади з інформаційних технологій в областях: <https://forms.office.com/e/Xa6fzcFvGm>

Вимоги до завдань олімпіади

Зміст завдань для III етапу олімпіади має базуватися на навчальній програмі предмету «Інформатика» профільного та поглибленого рівнів. Завдання I туру розраховане на 4 години та складається з декількох задач, пов'язаних тематично.

На III етап олімпіади у 2023-2024 навчальному році, враховуючи інформаційний обсяг тематичного завдання, авторський колектив Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій пропонує в підготовці до змагань ознайомитись з темою заздалегідь.

Тема завдання III етапу олімпіади: «Відеоігри». (стартовий ресурс)

Учасники III етапу починаючи зі стартового ресурсу можуть ознайомитись з іншими інформаційними джерелами та на основі цієї аналітики продумати можливі варіації задач, проаналізувавши завдання попередніх років, на яких вони тренувались при підготовці до олімпіади.

Також в процесі підготовки учні і вчителі можуть спробувати створити задачі самостійно, використовуючи методи з завдань попередніх олімпіад і надану тематику, що є одним із методів підготовки до змагань.

Свій варіант задачі можна надіслати журі та авторському колективу олімпіади (посилання для авторів: <https://forms.office.com/e/bDe8wV1QXi>)

Кращі задачі будуть опубліковані після завершення III етапу олімпіади з вказанням авторів, авторам запропонована співпраця з авторським колективом.

Задачі можуть бути підготовлені у будь якому середовищі MS Office. Папка має містити файл з умовою задачі, файли-зразки, шаблон-файлу для виконання завдання (за необхідності), файл з авторським розв'язком, критерії.

Кожна з задач повинна розв'язуватись виключно засобами відповідного додатку MS Office чи іншого програмного засобу, який вказано в умові задачі. Завдання має носити прикладний характер та моделювати життєву ситуацію з певної галузі людської діяльності.

Під час підготовки олімпіадного завдання авторам слід звернути увагу на: опис, обсяг та формат додаткових файлів; вимоги до формату, змісту та імен файлів-результатів;

файли-зразки для роботи учасника над розв'язком завдання;

використання додаткових програмних засобів прикладного призначення.

Завдання повинні вирішуватися за допомогою засобів офісних додатків, що передбачає:

у текстовому процесорі: створення текстового документу із використанням засобів форматування, редагування та пошуку, вбудованих та зв'язаних об'єктів, стилів, посилань та розсилок, засобів рецензування;

у табличному процесорі: створення та опрацювання табличних даних із використанням засобів форматування, редагування, фільтрації, сортування та пошуку, вбудованих та зв'язаних об'єктів, стилів, вбудованих функцій та засобів аналізу даних, ділової графіки;

у системах управління базами даних: проектування моделі бази даних та її реалізація з можливістю опрацювання даних на рівні таблиць, запитів, форм та звітів (форматування, редагування, пошук, фільтрація, сортування та обчислення за допомогою вбудованих функцій);

у програмі для створення презентацій: проектування моделі презентації та її реалізація із використанням засобів форматування та редагування, анімації, вбудованих та зв'язаних об'єктів, стилів, посилань, створення навігації по слайдах, використання елементів керування.

Під час роботи над завданням учасник самостійно обирає послідовність виконання окремих його складових. Додаткове прикладне програмне забезпечення надається учасникам тільки у випадку, якщо його використання передбачається умовами завдання.

Завдання II туру має бути розраховане на 3 години і може включати як невеликі за обсягом завдання, так і тестові питання закритого типу та відкритого типу з короткою відповіддю, яка може містити виключно число, слово або послідовність символів (розв'язки тестів заносяться учасниками письмово у бланк відповіді або в електронну форму).

Перевірка та оцінювання завдань олімпіади

Критерії оцінювання та розподіл балів по кожному критерію розробляються авторами завдань та затверджуються членами журі до початку перевірки завдань. Критерії відображають відповідність обраних засобів та ефективність їх використання для вирішення окремої частини завдання. Кожна задача оцінюється визначеною кількістю балів відповідно до критеріїв. Результатом роботи учасника є загальна сума балів за кожну виконану задачу.

У разі, якщо частина завдання, яка оцінюється за певним критерієм виконана учасником частково, журі за узгодженою пропорцією нараховує за цим критерієм неповну (наприклад $\frac{1}{2}$) кількість балів (наприклад, учасник під час створення презентації обсягом 10 слайдів/об'єктів, за умовою задачі, створив тільки 8, але вони відповідають даному критерію).

Рекомендована кількість критеріїв для однієї задачі – до 10. Для більш складних в оцінюванні задач це число може бути збільшене до 20.

При оцінюванні необхідно звернути увагу на суворе дотримання вимог до формату, змісту та імен файлів-результатів. Учаснику забороняється вносити у зміст файлів-результатів будь-яку інформацію, яка ідентифікує учасника олімпіади. У разі порушення вимог до учасників застосовуються санкції: штрафні бали – відсоток від дотриманих балів або анулювання балів за задачу взагалі.

Учасникам забороняється використовувати VBA та програмні засоби, що не вказані у завданні. Файл-розв'язок не повинен містити абсолютні посилання, копії змісту файлів-зразків (наприклад, файл-зразок має вигляд скріншоту сторінки текстового документа, учасник здав на перевірку копію цього скріншоту у файлі-результаті).

Правильне розв'язання кожного завдання II (теоретичного) туру оцінюється кількістю балів відповідно до рівня складності. Учаснику

забороняється наводити будь-які міркування та коментарі, що пояснюють його відповідь.

Подання звітів та заявок на участь у IV етапі олімпіади

Звіти про проведення III етапу разом із текстами завдань та заявки на участь команд у IV етапі олімпіади (за формами, визначеними у додатках 1 та 2 до чинного Положення) слід подати до 11 березня 2024 року на електронні адреси (olimp@man.gov.ua та kuzichev@oit.dp.ua) та поштову адресу Національного центру «Мала академія наук України»: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська 38-44, (e-mail: olimp@man.gov.ua, тел. 044-489-55-14).
